

Nr 16.

Av herrar **Senander** och **Hagberg** i Luleå, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition, nr 49, med förslag till förordning om ändrad lydelse av 2 § förordningen den 8 juni 1923 (nr 155) angående omsättnings- och utskänkningskatt å spritdrycker, m. m.

I regeringens proposition nr 49 föreslås en kraftig höjning av omsättningskatten på spritdrycker och viner, varjämte en särskild accis skall uttagas på varje liter spritdrycker utöver den första, som under en och samma kalendermånad utminuterats till en och samma köpare.

Blir förslaget genomfört beräknas statskassans redan förut stora inkomster genom spritbeskattningen ökas med det ansevärd beloppet av 63 miljoner kronor. För konsumenterna betyder detta en ökning av priset på spritdrycker med kr. 2:20 för den första literen och kr. 4:20 för var och en av de följande. Vinpriserna ökas med 50 procent, med en minimiskatt av kr. 2:— per butelj. Vid en konsumtion av fyra liter spritdrycker per person och månad medför detta en utgiftstegring av kr. 14:80 eller per år kr. 177:60. Därtill kommer givetvis också en betydande merkostnad för den som jämväl konsumerar vin.

Här är det alltså fråga om en ny väldig ökning av den stora indirekta beskattningsbörda som påvilar det svenska folket. Det är ett nytt försök till de många föregående att vältra över ökade statsutgifter på de mindre bärkraftiga befolkningsskiktens skuldror. I stället för att låta de mest bärkraftiga i samhället, de större inkomsttagarna, få bära huvudparten av krisbördan, så tillgriper regeringen den gamla bekväma och raffinerade metoden att beskatta konsumtionen och därmed tvinga de sämst ställda att betala. Den indirekta beskattningsformen är ingenting annat än ett medel till skydd för de förmögna privilegier och står därför i motsättning till de bredare folklagrens intressen.

Regeringens förslag blir än mera förkastligt, därför att det utgör en spekulatio i spritbegäret. Förutsättningen för att spritbeskattningen skall kunna fylla sin budgetära uppgift är att konsumtionen av spritdrycker icke nedbringas. Sker detta så uppstår det brist i budgeten. Staten förutsätter alltså att superiet skall bestå i obegränsad omfattning, ja, den måste t. o. m. vara intresserad av att detsamma ökar. Staten, som borde gå i spetsen för en på förnuftiga vägar åstadkommen minskning i alkoholförbrukningen, uppträder alltså tvärtom som spekulant i spritbruket och grundar sin budget på bl. a. förutsättningen, att alkoholkonsumtionen skall vara oförändrad. Någon som helst nykterhetsfrämjande uppgift har icke spritbeskattningen. Tvärtom framgår det av finansministerns uttalande till statsrådsprotokollet, att han är synnerligen angelägen om att hindra eventuella försök från kon-

summenternas sida att övergå från starkare drycker till svagare. Det är givetvis krasst finansiella synpunkter och icke nykterhetsskäl som komma till synes i följande rader.

»Detta synes befoget icke allenast för åvägabringande av skälig jämnhet i alkoholbeskattningen utan även till förhindrande av att konsumenterna av spritdrycker efter skattehöjningen övergå till ökad förbrukning av vin. Vad skattesatsens storlek beträffar föreslår jag att densamma fastställas till 50 procent av systembolagens inköpspris å vinet. Då de billigare starkvinerna kunna tänkas komma att i första hand ersätta spritdryckerna vid en höjd beskattning, har jag emellertid ansett erforderligt, att för nämnda viner stadgas en minimiskatt av 2 kronor för helbutelj, varigenom en alltför ogynnsam utveckling i berörda riktning förhindras.»

Den föreslagna vinbeskattningen har alltså till huvuduppgift att förhindra svenska folket att övergå från brännvins- till vinkonsumtion. Intresset av att de beräknade miljonerna skola inflyta i statskassan överskuggar helt intresset av att främja folknykterheten. Detta sker för att bespara landets rika en högre beskattning.

Staten visar genom åtgärder sådana som den föreslagna, att den är intresserad av en hög spritkonsumtion. Skälet härtill är, såsom påvisats, att man i de bättre situerade och inte minst i bolagens intresse inriktat sig på att till övervägande del finansiera statsutgifterna på den indirekta beskattningens väg eller, med andra ord, på småfolkets bekostnad. Vi äro principiellt motståndare till en dylik politik.

Med hänvisning till vad vi här anfört få vi yrka,

att riksdagen måtte avslå Kungl. Maj:ts proposition nr 49.

Stockholm den 20 oktober 1939.

K. E. Senander.

H. Hagberg.